

Datums: 01.10.2025

Preses serviss SIA

Piegādātāju un sadarbības partneru rīcības kodekss

Code of Conduct for Suppliers and Partners

SIA „Preses Serviss” (turpmāk – PS) pamatdarbības veids ir preses un drukāto materiālu loģistika un vairumtirdzniecība vairāk kā 1200 tirdzniecības vietām Latvijā. PS ir lielākais preses piegādes un vairumtirdzniecības uzņēmums Latvijā un ir daļa no REITAN CONVENIENCE (RC) uzņēmumu grupas, kas darbojas septiņās Skandināvijas un Baltijas valstīs. PS mums ir svarīgi, lai mēs vadītu savu uzņēmējdarbību atbildīgi un, kā saka mūsu īpašnieks, ar “skatu tālā nākotnē”. Tas mums uzliek augstas prasības attiecībā uz mūsu attieksmi pret planētu un līdzcilvēkiem. Mūsu ārējie partneri ir būtiska mūsu uzņēmuma daļa, tāpēc vēlamies skaidrot savu nostāju, apņemšanos un gaidas attiecībā uz būtiskajiem vides un sociālajiem jautājumiem gan attiecībā uz piegādātājiem, gan uz citiem sadarbības partneriem, gan arī uz mūsu pašu darbiniekiem.

RC lielu nozīmi pievērš atbildīgu uzņēmējdarbības principu ievērošanai, kas ietver spēcīgas saistības gan vides, gan sociālajos jautājumos. Ārējie partneri ir būtiska uzņēmuma sastāvdaļa, tāpēc mēs cenšamies skaidri izteikt mūsu saistības un cerības pret piegādātājiem un citiem partneriem, kā arī mūsu darbiniekiem. Tāpēc ceram, ka mūsu piegādātāji un sadarbības partneri mūs izaicinās, sniegs savu analīzi un jaunas idejas, lai visi kopā varētu veikt uzņēmējdarbību, kas pozitīvi ietekmē planētu un palīdz risināt nozīmīgās sociālās problēmas, ar kurām saskaramies mūsdienās. Sadarbība ir būtiska, jo ir nepieciešama visas vērtību ķēdes līdzdalība, lai mēs varētu pāriet uz ilgtspējīgu ērtas iepirkšanās nozari.

PS Piegādātāju un sadarbības partneru rīcības kodekss (turpmāk tekstā - Rīcības kodekss) ietver starptautiski atzītas konvencijas un standartus cilvēktiesību, darba apstākļu, pretkorupcijas un vides aizsardzības jomā —kā noteikts ANO Globālajā līgumā, ANO pienācīgas pārbaudes politikā cilvēktiesību jomā saskaņā ar ESAO vadlīnijām daudz nacionāliem uzņēmumiem un SDO Deklarācijā par principiem un pamattiesībām darbavietā. Mēs uzskatām, ka šīs pamatprasības ir jāievēro visiem mūsu piegādātājiem un sadarbības partneriem. Tomēr mūsu ambīcijas pārsniedz šos standartus. Tāpēc Rīcības kodeksā esam iekļāvuši arī papildu prasības, lai nodrošinātu, ka mūsu, kā arī mūsu piegādātāju un sadarbības partneru rīcība atbilst 2022. gada sākumā pieņemtajai RC Antropocēna stratēģijai. Antropocēna stratēģija ir visu septiņu Reitan Convenience valstu, visaptverošs dokuments, kurā galvenā uzmanība pievērsta trim ietekmes jomām – (i) Klimata jautājumu risināšanai, kas rada būtiskas izmaiņas, (ii) Produktiem cilvēkiem un planētai un (iii) Uz vērtībām balstītām pārmaiņām, lai kopā veidotu nākotni.

Attiecībā uz produktiem un pakalpojumiem no visiem PS piegādātājiem un sadarbības partneriem tiek sagaidīts, lai tie atbilstu Rīcības kodeksā izklāstītajām pamatprasībām. Tiem jācenšas pārsniegt šīs prasības, lai nodrošinātu pozitīvu progresu attīstībā. Turklāt piegādātājiem un sadarbības partneriem ir jānosaka skaidras prasības saviem apakšuzņēmējiem, nodrošinot, ka tie savukārt ievēro Rīcības kodeksā noteiktos standartus.

PS uzsver, ka ir svarīgi, lai piegādātājiem un sadarbības partneriem būtu sistēmas, kas atbalsta PS Rīcības kodeksā izklāstīto prasību īstenošanu. Tas nozīmē, ka piegādātājam būtu jāieceļ kontaktpersona, kas ir atbildīga par Rīcības kodeksa prasību ieviešanu uzņēmumā, par prasību paziņošanu attiecīgajām uzņēmuma nodaļām un būtiskas informācijas dokumentēšanu, lai PS varētu efektīvi uzraudzīt atbilstību.

PS sagaida, ka pēc pieprasījuma piegādātāji un apakšuzņēmēji varēs iesniegt dokumentētus centienus ievērot šajā Rīcības kodeksā noteiktās ētikas un vides prasības. Tas var notikt ar pārrunām, klātienes apmeklējumiem vai rakstveidā noformētiem dokumentiem. Ja PS vēlas noskaidrot visus

SIA "Preses Serviss" (hereinafter – PS) is primarily engaged in the logistics and wholesale distribution of press and printed materials to over 1200 retail locations in Latvia. PS is the largest press delivery and wholesale company in Latvia and is part of the REITAN CONVENIENCE (RC) group of companies, operating in seven Scandinavian and Baltic countries. At PS, it is important for us to conduct our business responsibly with, as our owner says, an "eternity perspective." This places extensive demands on how we relate to the planet as well as to our fellow human beings. Our external partners are a crucial part of our company, and therefore, we want to clarify our stance, commitments, and expectations on key environmental and social issues towards both suppliers and other collaborators, as well as towards our own staff and franchisees.

RC places great importance on adhering to responsible business principles, which involves strong commitments in both environmental and social areas. External partners are an essential part of the company, so we strive to clearly express our commitments and expectations to suppliers, other partners, and our employees. Therefore, we hope that our suppliers and collaborators will challenge us, provide their own analysis, and bring new ideas—so that together we can conduct business that positively impacts our planet and helps solve the significant social problems we face today. Collaboration is key, as it requires the involvement of the entire value chain for us to transition to a sustainable convenience industry.

PS Code of Conduct for Suppliers and Partners (hereinafter to below as the Code of Conduct) includes internationally recognized conventions and standards for human rights, working conditions, anti-corruption, and the environment—as expressed in the UN Global Compact, Human Rights Due Diligence (HRDD) according to the OECD Guidelines for Multinational Enterprises, and the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work. We consider these fundamental requirements that all our suppliers and collaborators must adhere to. However, our ambitions go beyond these standards. Therefore, we have also incorporated additional commitments into the Code of Conduct to ensure that our actions, as well as those of our suppliers and collaborators, align with RC' Strategy for the Anthropocene, adopted in early 2022. The strategy is an umbrella strategy for all seven Reitan Convenience countries and focuses on three impact areas; (i) Climate action that makes a real difference, (ii) Products for people and planet, and (iii) Value driven transformation to shape the future together.

All PS suppliers and collaborators, when it comes to products and services, are expected to meet the fundamental requirements outlined in the Code of Conduct. They should strive to surpass these requirements to ensure that development continues to positively progress. Furthermore, suppliers and collaborators are expected to impose clear requirements on their own subcontractors, ensuring that they, in turn, comply with the standards set forth in the Code of Conduct.

PS emphasizes the importance of suppliers and collaborators having systems that support the implementation of the requirements outlined in PS' Code of Conduct. This means that the supplier should appoint a contact person responsible for implementing the Code of Conduct's requirements in the business, communicating the requirements to relevant parts of the business, and documenting essential information so that PS can effectively monitor compliance.

PS expects that, upon request, suppliers and subcontractors can present their documented efforts to meet the ethical and environmental requirements defined in this Code of Conduct. This may occur through dialogues, site visits, or written documentation. If PS wishes to map out all

piegādātāja apakšuzņēmējus, piegādātājam ir pienākums sniegt PS visu attiecīgo kontaktinformāciju.

Ja PS konstatē nepieciešamību pēc uzlabojumiem un piegādātājs neīsteno konkrētās izmaiņas saskaņotajā termiņā vai aktīvi nesadarbojas ar saviem apakšuzņēmējiem, lai risinātu šo jautājumu, lai gan ir saskaņots rīcības plāns, PS patur tiesības pārtraukt sadarbību un/vai atcelt plānotās tirgus aktivitātes. Ja rodas neatbilstības gan mūsu, gan mūsu piegādātāju vai sadarbības partneru darbībās, mums ir jāziņo par šādiem gadījumiem un jāuzsāk dialogs par veicamajiem pasākumiem. Ziņojumus var iesniegt anonīmi, neriskējot ar represijām vai citām negatīvām sekām. Šāda pieeja veicinās kopīgu mācīšanos un pārskatāmības uzturēšanu.

of the subcontractors of a supplier, the supplier is obligated to provide all relevant contact information to PS.

If PS has identified a need for improvement and a supplier fails to implement the specified change within an agreed-upon timeframe or actively collaborate with its subcontractors on the issue despite having an agreed-upon action plan, PS reserves the right to terminate the collaboration and/or cancel planned market activities. In the event of discrepancies, whether in our own operations or in those of our suppliers or collaborators, such instances should be reported to us, and a dialogue should be initiated regarding the actions to be taken. Reports can be made anonymously without the risk of reprisals or other negative consequences. This approach will contribute to shared learning and the maintenance of transparency.

ATSAUCES

[ES regula par atmežošanu](#)
[ESAO vadlīnijas](#)

REFERENCES

[EU Deforestation Regulation](#)
[OECD Guidelines](#)

IEVADS

Turpmāk sīki izklāstīti vispārīgi noteikumi un vadlīnijas visiem PS piegādātājiem un sadarbības partneriem, turpmāk tekstā kopā saukti – Piegādātāji. Rīcības kodeksam pievienots pielikums, kurā izskaidrota PS nostāja attiecībā uz dažāda veida riska precēm, pārtikas piedevām un iepakojumu.

1. ATBILSTĪBA JURIDISKAJĀM PRASĪBĀM

PS piegādātājiem ir nepārprotami jāievēro to valstu tiesību akti, kurās tie darbojas. Ja kāda no šajā Rīcības kodeksā noteiktajām prasībām atšķiras no valsts spēkā esošajos tiesību aktos noteiktajām prasībām, vienmēr tiek piemērots augstākais standarts.

2. CILVĒKTIESĪBAS

PS sagaida, ka visi piegādātāji ievēros turpmāk minētos likumus un noteikumus attiecībā uz cilvēktiesībām.

2.1. Piespiedu un obligātais darbs (SDO konvencijas Nr. 29 un 105)

Nav pieļaujams piespiedu vai obligātais darbs, kā arī darbs, esot cietumā. Darba dienas beigās darbiniekiem jābūt iespējai brīvi atstāt darba vietas telpas.

Darbiniekiem nav jāmaksā depozīts vai jāatstāj personu apliecinoši dokumenti piegādātāja uzņēmumā (darba devējam), un viņi var brīvi izbeigt darba attiecības pēc saprātīga brīdinājuma.

2.2. Biedrošanās brīvība un tiesības uz kolektīvām sarunām (SDO konvencijas Nr. 87, 98, 135 un 154)

Darbaņēmējiem bez izšķirības ir tiesības iestāties arodbiedrībās vai dibināt arodbiedrības pēc savas izvēles un slēgt kolektīvos līgumus. Piegādātājs neiejaucas un netraucē arodbiedrību dibināšanu vai kopīgumu slēgšanu.

Darbaņēmēju pārstāvji netiek diskriminēti, un viņiem ir nodrošināta piekļuve pārstāvības funkciju veikšanai darba vietā.

Ja tiesības uz biedrošanās brīvību un/vai kopīgumu slēgšanas tiesībām ir ierobežotas ar likumu, darba devējs veicina, nevis kavē alternatīvu neatkarīgu un brīvu darbinieku pārstāvības un pārrunu veidu izveidošanu.

2.3. Bērnu darbs (ANO Konvencija par bērna tiesībām, SDO konvencijas Nr. 138, 182 un 79 un SDO Ieteikums Nr. 146)

Darbaņēmēju minimālais vecums nedrīkst būt mazāks par 15 gadiem un atbilst: i) valstī noteiktajam minimālajam nodarbinātības vecumam; vai ii) obligātās izglītības iegūšanas vecumam, atkarībā no tā, kurš no šiem vecumiem ir augstāks. Ja vietējais minimālais vecums ir noteikts 14 gadi saskaņā ar jaunattīstības valstu izņēmumiem atbilstoši SDO Konvencijai Nr. 138, var piemērot šo zemāko vecumu. Nav pieļaujama bērnu nodarbinātība, kas definēta kā jebkurš darbs, ko veic bērns, kurš ir jaunāks par iepriekš noteikto (-ajiem) vecumu (-iem). Personas, kas jaunākas par 18 gadiem, nedrīkst iesaistīt darbā, kas apdraud viņu veselību, drošību vai tikumību, kā arī nakts darbā.

Lai novērstu bērnu darbu, kas aizliegts ar SDO konvencijām Nr. 138 un 182, ir jāizstrādā un jādokumentē politikas un procedūras, un jādarā tās zināmas personālam un citām ieinteresētajām personām. Šādiem bērniem tiek sniegts pienācīgs atbalsts, lai viņi varētu apmeklēt un pabeigt obligāto izglītību. Par visiem šādiem gadījumiem ir jāinformē PS, lai tos apsriestu. Piegādātājam ir jābūt apliecinātai oficiāla dokumenta kopijai, kurā norādīts darbinieka dzimšanas datums. Valstīs, kurās tas nav iespējams, piegādātājs ievieš atbilstošu metodi savu darbinieku vecuma novērtēšanai.

2.4. Diskriminācija (SDO konvencijas Nr. 100 un 111 un ANO Konvencija par jebkuras sievietes diskriminācijas izskaušanu)

Darbavietā nedrīkst pieļaut diskrimināciju attiecībā uz pieņemšanu darbā, atalgojumu, piekļuvi apmācībai, paaugstināšanu amatā, atlaišanu vai pensionēšanos, etniskās izcelsmes, tautības, valodas, reliģijas, kastas, vecuma, invaliditātes, dzimuma, ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas, dalības arodbiedrībā, sociālās vai politiskās piederības vai citu uzskatu dēļ. Uzņēmumā jāveic pasākumi, lai aizsargātu darbiniekus no seksuāli uzmācīgas, apdraudošas, aizskarošas vai ekspluatējošas uzvedības, kā arī no diskriminācijas vai darba attiecību pārtraukšanas nepamatotu iemeslu dēļ, piemēram, laulības, grūtniecības, vecāku statusa vai HIV statusa dēļ.

2.5. Cietsirdīga vai necilvēcīga izturēšanās (ANO Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 7. pants)

Fiziska vardarbība vai sodi, vai fiziskas vardarbības draudi, seksuāla vardarbība vai uzmākšanās un verbāla vardarbība, kā arī citi iebiedēšanas veidi ir aizliegti.

2.6. Veselība un drošība (SDO Konvencija Nr. 155 un SDO Ieteikums Nr. 164)

Darba videi jābūt drošai un higiēniskai, ņemot vērā nozarē atbilstošās prasības un visus darba vietai atbilstošos apdraudējumus. Bīstamās ķīmiskās

INTRODUCTION

Below, general rules and guidelines are detailed for all PS suppliers and collaborators, collectively referred to as "suppliers" throughout the remainder of this document. An attachment is included to clarify PS' stance on various types of risk commodities, food additives, and packaging.

1. COMPLIANCE WITH LEGAL REQUIREMENTS

PS suppliers must unequivocally adhere to national legislation in the countries where they operate. In the event that any of the requirements in this Code of Conduct differ from what is stipulated in current national legislation, the higher standard always applies.

2. HUMAN RIGHTS

PS expects all suppliers to comply with the following laws and regulations regarding human rights.

2.1 Forced and Compulsory Labour (ILO Conventions Nos. 29 and 105)

There shall be no forced, bonded or involuntary labour nor prison labour. Workers shall be free to leave the workplace premises at the end of the day.

Workers shall not be required to lodge deposits or identity papers with the Suppliers' company (their employer) and shall be free to leave their employer after reasonable notice.

2.2 Freedom of Association and the Right to Collective Bargaining (ILO Conventions Nos. 87, 98, 135 and 154)

Workers without distinction, shall have the right to join or form trade unions of their own choosing and to bargain collectively. The Supplier shall not interfere with, or obstruct, the formation of unions or collective bargaining.

Workers' representatives shall not be discriminated and shall have access to carry out their representative functions in the workplace.

Where the right to freedom of association and/or collective bargaining is restricted by law, the employer shall facilitate, and not hinder, the development of alternative forms of independent and free workers representation and negotiations.

2.3 Child Labour (UN Convention on the Rights of the Child, ILO Conventions Nos. 138, 182 and 79, and ILO Recommendation No. 146)

The minimum age for workers shall not be less than 15 and comply with (i) the

national minimum age for employment, or; (ii) the age of completion of compulsory education, whichever of these is higher. If the local minimum is set at 14 years in accordance with developing country exceptions under ILO Convention 138, this lower age may apply. There shall be no recruitment of child labour defined as any work performed by a child younger than the age(s) specified above. No person under the age of 18 shall be engaged in labour that is hazardous to their health, safety or morals, including night work.

Policies and procedures for remediation of child labour prohibited by ILO conventions no. 138 and 182 shall be established, documented, and communicated to personnel and other interested parties. Adequate support shall be provided to enable such children to attend and complete compulsory education. All such cases must be brought to the attention of PS for discussion. The Supplier shall have a certified copy of an official document which shows the worker's date of birth. In countries where this is not possible, the Supplier shall implement an appropriate method for evaluating the age of its workers.

2.4 Discrimination (ILO Conventions Nos. 100 and 111 and the UN Convention on Discrimination against Women)

There shall be no discrimination at the workplace in hiring, compensation, access to training, promotion, termination or retirement based on ethnic background, nationality, language, religion, caste, age, disability, gender, marital status, sexual orientation, union membership or social or political affiliation or other opinion. Measures shall be established to protect workers from sexually intrusive, threatening, insulting or exploitative behavior, and from discrimination or termination of employment on unjustifiable grounds, e.g., marriage, pregnancy, parenthood or HIV status.

2.5 Harsh or Inhumane Treatment (UN International Covenant on Civil and Political Rights art. 7)

Physical abuse or punishment, or threats of physical abuse, sexual or other harassment and verbal abuse, as well as other forms of intimidation, is prohibited.

2.6 Health and Safety (ILO Convention No. 155 and ILO Recommendation No. 164)

The working environment shall be safe and hygienic, bearing in mind the prevailing knowledge of the industry and of any specific hazards. Hazardous

un citas vielas ir rūpīgi jāuzrauga. Jāveic atbilstoši pasākumi, lai novērstu nelaimes gadījumus, ugunsgrēkus un kaitējumu veselībai, kas rodas vai ir saistīts ar nodarbinātību, līdz minimumam samazinot darba videi raksturīgo apdraudējumu cēloņus, ciktāl tas ir praktiski iespējams. Darba ņēmējiem regulāri jānodrošina dokumentēta apmācība par veselības aizsardzību un drošību, un šāda apmācība jāatkārto jauniem vai pārceltiem darba ņēmējiem. Bistamajās zonās strādājošajiem jānodrošina regulāra apmācība. Darba ņēmējiem jānodrošina piekļuve tīrām tualetes telpām un dzeramajam ūdenim, kā arī, ja nepieciešams, sanitārajām telpām pārtikas uzglabāšanai. Dzīvojamām zonām, ja tādas jānodrošina, jābūt tīrām, drošām un pietiekami vēdināmām, kā arī jābūt piekļuvei tīrām tualetes telpām un dzeramajam ūdenim.

2.7. Darba samaksa (SDO Konvencija Nr. 131)

Par standarta darba nedēļu izmaksātajai darba samaksai un pabalstiem jāatbilst vismaz valsts tiesību aktos noteiktajiem standartiem vai nozares standartiem atkarībā no tā, kurš ir augstāks. Darba samaksai vienmēr jābūt pietiekamai, lai nodrošinātu pamatvajadzības, ieskaitot mazliet liekus ienākumus. Visiem darba ņēmējiem pirms stāšanās darbā izsniedz rakstveidā noformētu darba līgumu viņiem saprotamā valodā, kurā izklāstīti darba samaksas nosacījumi un izmaksas veids. Atskaitījumi no algas kā disciplinārsods nav pieļaujami.

2.8. Darba laiks (SDO Konvencija Nr. 1 un 14)

Darba laikam jāatbilst valsts tiesību aktiem un nozares standarta rādītājiem, bet tas nevar būt ilgāks kā noteikts noteicošajos starptautiskajos standartos. Iknedēļas darba laiks nedrīkst regulāri pārsniegt 48 stundas. Katru septiņu (7) dienu laikposmā darbiniekiem ir jānodrošina vismaz viena brīvdiena. Virsstundas ir brīvprātīgas un ierobežotas. Ieteicamais maksimālais virsstundu skaits ir 12 stundas nedēļā, t. i., kopējais darba stundu skaits darba nedēļā, ieskaitot virsstundas, nedrīkst pārsniegt 60 stundas. Izņēmumi ir pieļaujami, ja to reglamentē darba koplīgums. Darba ņēmējiem vienmēr jāsaņem samaksu par visām stundām, kas nostrādātas virs parastā darba laika, vismaz tādā apmērā, kāds noteikts saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem.

2.9. Regulāra nodarbinātība (SDO Konvencijas Nr. 95, 158, 175, 177, 181)

Saistības pret darbiniekiem saskaņā ar starptautiskajām konvencijām, valsts tiesību aktiem un noteikumiem par regulāru nodarbinātību nedrīkst apiet, izmantojot īstermiņa līgumdarbu (piemēram, līgumdarbu, gadījuma darbu vai vienas dienas darbu), apakšuzņēmējus vai citas darba attiecības. Visiem darba ņēmējiem ir tiesības pirms stāšanās darbā saņemt darba līgumu viņiem saprotamā valodā, kurā izklāstīti darba samaksas nosacījumi un izmaksas veids. Skaidri jānosaka mācekļa prakses programmu ilgums un saturs.

2.10. Sociāli atstumtās iedzīvotāju grupas (ANO Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 1. un 2. pants)

Ražošana un dabas resursu izmantošana nedrīkst veicināt nelabvēlīgos apstākļos esošo iedzīvotāju resursu un ienākumu bāzes iznīcināšanu, piemēram, pieprasot lielas zemes platības, izmantojot ūdeni vai citus dabas resursus, no kuriem šie iedzīvotāji ir atkarīgi.

2.11. Ziņotāju aizsardzība

PS mudina izmantot traucēšanas cēlāju sistēmas, lai ziņotu par pārkāpumiem, piemēram, vides aizsardzības noteikumu, cilvēktiesību, konkurences noteikumu un korupcijas pārkāpumiem, bez riska par negatīvām darbībām pret ziņotāju. Tas attiecas uz visām personām, kas strādā vērtību ķēdē vai kuras tā ietekmē (PS darbinieki, piegādātāji un apakšuzņēmēji).

3. KUKUĻOŠANA UN KORUPCIJA

No PS piegādātājiem tiek sagaidīts, lai tie aktīvi vērstos pret visiem korupcijas, izspiešanas un kukuļošanas veidiem. Piegādātājiem jāievēro augsti ētikas standarti un laba uzņēmējdarbības prakse. Viņi nedrīkst ne piedāvāt, ne pieņemt nepamatotus labumus vai labvēlību, ko varētu uzskatīt par nepieņemamu atlīdzību par uzņēmējdarbības nodrošināšanu, uzturēšanu vai vadīšanu. Piegādātājiem arī nevajadzētu atbalstīt darbības, kas ir pretrunā RC Antropocēna stratēģiju, piemēram, ziedojumus lobiju grupām vai partnerattiecības ar organizācijām, kas tieši vai ar interešu pārstāvības palīdzību iebilst pret RC Antropocēna stratēģiju.

4. RISKĀ NOVĒRTĒŠANA UN PIENĀCĪGA PĀRBAUDE

PS piemēro pienācīgas pārbaudes procedūru – starptautiski atzītu metodi, lai kartētu, novērstu, ierobežotu un atskaitītos par to, kā uzņēmums savā uzņēmējdarbībā un piegādes ķēdē risina jebkādu negatīvu ietekmi un riskus cilvēkiem, sabiedrībai un videi. Riska novērtējuma pamatā ir atbilstošie riska rādītāji, kas attiecas, piemēram, uz korupcijas risku (piemēram, CPI) vai darba ņēmēju tiesību pārkāpumu risku (piemēram, ITUC). Mūsu piegādātāju pienācīgas pārbaudes process ietver šādus posmus: risku kartēšana, risku pārvaldība, progresa uzraudzība un pārredzama rezultātu paziņošana. Mūsu riska analīze tiks regulāri atjaunināta. Risks tiks iedalīts sarkanā (augsts risks), oranžā (vidējs risks) un zaļā (zems risks) kategorijā. Attiecībā uz piegādātājiem, kas klasificēti kā augsta riska vai vidēja riska, tiks veikta padziļināta analīze. Turklāt, pamatojoties uz riska līmeni, tiks izstrādāts

chemicals and other substances shall be carefully managed. Adequate steps shall be taken to prevent accidents, fires, and injury to health arising out of, associated with, or occurring in, the course of work, by minimising, so far as is reasonably practicable, the causes of hazards inherent in the working environment. Workers shall receive regular and documented health and safety training, and such training shall be repeated for new or reassigned workers. Recurring training should be provided to workers in hazardous areas.

Access to clean toilet facilities and drinkable water, and, if appropriate, sanitary facilities for food storage shall be provided. Accommodation, where provided, shall be clean, safe and adequately ventilated, and shall have access to clean toilet facilities and drinkable water.

2.7 Wages (ILO Convention No. 131)

Wages and benefits paid for a standard working week shall as minimum meet national legal standards or industry benchmark standards, whichever is higher. Wages should always be enough to meet basic needs, including some discretionary income. All workers shall be provided with a written contract of employment in a language they understand outlining their wage conditions and method of payments before entering employment. Deductions from wages as a disciplinary measure shall not be permitted.

2.8 Working Hours (ILO Convention Nos. 1 and 14)

Working hours shall comply with national laws and benchmark industry standards, and not more than prevailing international standards. Weekly working hours should not on a regular basis exceed 48 hours.

Workers shall be provided with at least one day off for every seven (7) day period. Overtime shall be voluntary and limited. The recommended maximum overtime is 12 hours per week, i.e., the total working week including overtime shall not exceed 60 hours. Exceptions to this are accepted when regulated by a collective bargaining agreement. Workers shall always receive overtime pay for all hours worked over and above the normal working hours), minimum in accordance with relevant legislation.

2.9 Regular Employment (ILO Conventions Nos. 95, 158, 175, 177, 181)

Obligations to employees under international conventions, national law and regulations concerning regular employment shall not be avoided through the use of short-term contracting (such as contract labour, casual labour or day labour), subcontractors or other labour relationships. All workers are entitled to a contract of employment in a language they understand, outlining their wage conditions and method of payment, before entering employment. The duration and content of apprenticeship programs shall be clearly defined.

2.10 Marginalised Population (UN International Covenant on Civil and Political Rights art. 1 and 2)

Production and the use of natural resources shall not contribute to the destruction of the resources and income base for marginalised populations, such as in claiming large land areas, use of water or other natural resources on which these populations are dependent.

2.11 Whistleblower protection

PS encourages the use of whistleblower systems to report misconduct, such as violations of environmental regulations, human rights, competition rules, and corruption, without the risk of retaliation. This applies to all individuals working or affected by the value chain (PS employees, suppliers, and subcontractors).

3. BRIBERY AND CORRUPTION

PS suppliers are expected to counteract all forms of corruption, extortion, and bribery. Suppliers should maintain a high ethical standard and good business practices. They should neither offer nor accept undue benefits or favors that could be seen as unacceptable rewards for obtaining, maintaining, or directing business. Suppliers should also not support activities contrary to the RC Strategy for the Anthropocene, such as through donations to lobby groups or partnerships with entities that, directly or through advocacy, oppose the RC Strategy for the Anthropocene.

4. RISK ASSESSMENT & DUE DILIGENCE

PS works with due diligence, an internationally recognized method to map, prevent, limit, and account for how a business handles any negative impact and risks on people, societies, and the environment in its own business and in its supply chain. The risk assessment is based on relevant risk scores relating to for example risk of corruption (e.g., CPI) or risk of violation of worker rights (e.g. ITUC). The due diligence process for our suppliers involves the following steps: map risks, handle risks, track progress, and transparently communicate our results. Our risk analysis will be updated regularly. Risk will be categorised as red (high risk), orange (medium risk), and green (low risk). Suppliers classified as red or orange will undergo a deeper analysis. Furthermore, based on the risk level, an ambitious and measurable action plan and follow-up plan that includes continuous

vērienīgs un izmērāms rīcības plāns un turpmāko pasākumu plāns, kas ietvers pastāvīgu dialogu. PS sagaida, ka visi piegādātāji ir gatavi strādāt pie šādas uz risku balstītas pieejas, kas, mūsūprāt, palīdzēs kopīgi rast dažādas iespējas.

4.1. Vērtību ķēde

Atbilstoši riska izvērtējumam visā vērtību ķēdē jāveic pasākumi, lai samazinātu nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēku veselību un vidi. Tas ietver piesārņojuma samazināšanu līdz minimumam, efektīvas un ilgtspējīgas resursu, tostarp enerģijas un ūdens, izmantošanas veicināšanu un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu ražošanā un pārvadājumos. Turklāt piegādātājiem ir jāievēro pastiprināta piesardzība, iegādājoties šādas augsta riska preces: palmu eļļu, kakao, kafiju, soju, dzīvnieku olbaltumvielas (sarkanā gaļa, piena produkti, mājputnu gaļa, olas, zivis un vēžveidīgie), tabaka, rieksti, augļi un ogas.

5. VIDE

No PS piegādātājiem tiek sagaidīts, lai tie veiktu savu darbību, ievērojot mūsu planētas pieļaujamās robežas. Kā minimālās prasības ir jāievēro spēkā esošie vides tiesību akti. Piegādātājiem jāizstrādā plāns, kā savu darbību var veikt tā, lai aizsargātu ekosistēmas uz zemes un ūdenī no noplicināšanas un piesārņojuma, kā arī jāizstrādā un jāīsteno apjomīgi rīcības plāni šajā jomā. Piegādātājiem jāīsteno vērienīgi ilgtspējības pasākumi, kas vērsti uz būtiskiem vides apdraudējumiem, ar kuriem saskaramies mūsdienās. Konkrēti, PS pieprasa piegādātājiem veikt vērienīgus pasākumus, lai samazinātu ietekmi uz klimatu atbilstoši Parīzes nolīguma 1,5 grādu mērķim. PS sagaida, ka visi piegādātāji līdz 2030. gadam aktīvi strādās pie tā, lai strauji samazinātu oglekļa dioksīda emisijas visās darbības jomās, un galīgais mērķis ir līdz 2050. gadam panākt pilnībā klimatneitrālu darbību. PS arī pieprasa, lai piegādātāji ievērojami samazinātu savā darbībā radīto atkritumu (īpaši plastmasas un pārtikas atkritumu) daudzumu un izveidotu efektīvas atkārtotas izmantošanas un pārstrādes sistēmas, galu galā cenšoties panākt nulles atkritumu apjomu. Papildus PS piegādātājiem ir jāizvērtē, kā viņu pašu darbība var tikt veikta, lai aizsargātu zemes un ūdens ekosistēmas no noplicināšanas un piesārņojuma, un jāizstrādā un jāīsteno vērienīgi rīcības plāni. Attiecībā uz potenciāli toksisku vielu lietošanu un iznīcināšanu jāievēro piesardzības princips, un piegādātājiem vienmēr jābūt informētiem par spēkā esošajiem tiesību aktiem ķīmisko vielu aprites jomā, lai atbilstoši termiņā pakāpeniski izņemtu no apgrozības iespējami toksiskas vielas. Turklāt no piegādātājiem tiek sagaidīts, lai tie konsekventi izvēlētos modernas, efektīvas un videi draudzīgas tehnoloģijas.

5.1. ES Atmežošanas Regula (ES) 2023/1115

ES regula par atmežošanu stājas spēkā 2025. gada 30. decembrī. PS pieprasa, lai visi piegādātāji atbilstu EUDR prasībām un sniegtu PS nepieciešamo informāciju (piemēram, ģeogrāfiskās koordinātas un pareizu informāciju, kas nepieciešama pienācīgas pārbaudes procesam attiecībā uz attiecīgajām precēm), lai PS varētu ievērot likumā noteiktās prasības.

6. IZSEKOJAMĪBA UN PĀRSKATĀMĪBA

PS pieprasa, lai piegādātāji norādītu pārskatāmi un skaidri gan savu produktu sastāvu, gan izcelsmi, tostarp arī informāciju par iepakojumu, kurā produkti tiek piegādāti. Tas nozīmē, ka sastāva deklarācijām jābūt skaidrām un viegli saprotamām, kā arī jāsniedz informācija par izcelsmes un ražošanas valsti. Iepakojuma materiāliem jābūt marķētiem, norādot materiāla veidu (piemēram, plastmasas veidu) un šķīrošanas informāciju. Ilgtermiņā PS pieprasa pilnīgu pārskatāmību attiecībā uz visu sortimentu. Piegādātājs ir pilnībā atbildīgs par savu produktu datu iesniegšanu PS.

7. SERTIFIKĀTI

Jebkuriem sertifikātiem jābūt pievienotiem pārskatāmiem kritērijiem, kas izskaidro sertifikācijas nozīmi. Jebkura sertifikācija ir jāpārbauda neatkarīgai trešai pusei. Trešās puses pārbaude nozīmē, ka sertifikācijas iestādi ir akreditējusi neatkarīga puse. Lai gan sertifikācija var būt noderīga, PS neuzskata, ka sertifikācija var aizstāt nepieciešamību pēc pilnīgas produkta pārskatāmības.

dialogues will be established. PS expects that all suppliers are willing to work towards this risk-based approach, which we believe will help us find opportunities together.

4.1 Value chain

According to risk measures to minimize adverse impacts on human health and the environment shall be taken throughout the whole value chain. This includes minimizing pollution, promoting efficient and sustainable use of resources, including energy and water, and minimizing greenhouse gas emissions in production and transport. Moreover, Suppliers are required to apply high caution when sourcing the following high-risk commodities: palm oil, cocoa, coffee, soy, animal protein (red meat, dairy products, poultry, eggs, and fish shellfish), tobacco nuts, fruits & berries.

5. ENVIRONMENT

PS suppliers are expected to conduct their operations in a way that respects our planetary boundaries. Existing environmental legislation should be followed as a minimum requirement. Suppliers should map out how their operations can be conducted in a way that protects ecosystems on land and in water against depletion and pollution, and ambitious action plans for this should be developed and implemented. Suppliers should have ambitious sustainability work that addresses the critical environmental threats we face today. Specifically, PS requires suppliers to take powerful actions to reduce their climate impact in line with the goals set in the 1.5-degree target of the Paris Agreement. PS expects all suppliers to actively work rapidly reducing their carbon footprint in all Scopes by 2030, with the ultimate goal of achieving an entirely climate-neutral operation by 2050. PS also demands that suppliers significantly reduce the amount of waste (especially plastic and food waste) in their operations and establish effective reuse and recycling systems, aiming ultimately for net-zero waste. Furthermore, PS suppliers should assess how their own operations can be conducted to protect land and water ecosystems from depletion and pollution, with ambitious action plans developed and implemented. Concerning the use and disposal of potentially toxic substances, the precautionary principle should be implemented, and suppliers must actively stay informed about ongoing chemical legislation to phase out suspected toxic substances within an appropriate time frame. Additionally, suppliers are expected to consistently choose modern, efficient, and environmentally friendly technologies.

5.1. EU Deforestation Regulation (EU) 2023/1115

The EU Deforestation Regulation enters into force on 30 December 2025. PS requires all suppliers to be compliant with EUDR and to provide the information that PS needs (e.g., geo-coordinates and correct information to the due diligence process for relevant commodities) so PS can comply with the law.

6. TRACEABILITY AND TRANSPARENCY

PS requires that suppliers are fully transparent and clearly account for both the content and origin of their products, including the packaging in which the products are supplied. This means that content declarations must be clear and easy to understand, and information on the country of origin and production must be provided. Packaging materials should be labeled with material type (e.g., plastic type) and sorting information. In the long term, PS requires full transparency for the entire assortment. Product data must be shared with PS. The supplier is responsible for submitting its product data to the PS.

7. CERTIFICATIONS

Any certification should be accompanied by transparent criteria that clarify the meaning of the certification. Any certification must be reviewed by an independent third party. Third-party review implies that the certifying body has been accredited by an independent party. While certifications can be useful PS does not consider certifications to replace the need for full transparency.

Pielikums

par PS nostāju attiecībā uz dažāda veida riska precēm un iepakojumu.
1. versija, 2025. gads

IEVADS

Šis pielikums ir papildinājums PS Rīcības kodeksam. Tā mērķis ir samazināt risku vērtību ķēdē, atklāt jaunu sadarbību un veicināt pārmaiņas, ko PS vēlas panākt. Šīs jomas ietver riska preces un iepakojumu – divas jomas, kurās mūsu darbība var potenciāli ietekmēt planētas ekosistēmu, cilvēktiesības un cilvēku veselību, ja tām netiek pievērsta pienācīga uzmanība.

Katrai konkrētai kategorijai šajās jomās PS ir noteicis stingrus termiņus, kad jāizpilda konkrētas prasības. Lai piegādātāji varētu pielāgoties šīm prasībām, šie termiņi lielākoties tiek noteikti vairākus gadus uz priekšu.

Šis pielikums ir saskaņots ar mūsu Antropocēna stratēģiju. Mēs ceram, ka jūs pievienosities mūsu ceļā uz ērtas iepirkšanās nozares nākotni.

RISKA PRECES

Ar riska precēm mēs saprotam produktus, kas piegādes ķēdes dažādos posmos negatīvi ietekmē planētu un/vai cilvēku labklājību un kur, mūsaprāt, ir nepieciešama pārveidošana, lai tie atbilstu mūsu ilgtspējas mērķiem. Īpašu uzmanību pievēršam koksnei, kaučukam un no tā atvasinātiem izstrādājumiem.

Prese, grāmatas u.c. no koksnes atvasinātie izstrādājumi.

Meži ir svarīgi globālajai ekosistēmai, jo tie:

- aizsargā bioloģisko daudzveidību: meži ir mājvieta daudzām sugām un palīdz saglabāt bioloģisko daudzveidību, kas ir nepieciešama veselīgai planētas ekosistēmai;
- cīnās ar klimata pārmaiņām: meži absorbē oglekļa dioksīdu (CO₂), kas ir viens no galvenajiem siltumnīcefekta gāzu avotiem, tādējādi palīdzot cīnīties ar klimata pārmaiņām.
- saglabā ūdens resursus: meži ietekmē ūdens apriti un palīdz uzturēt tīrus ūdens resursus, kas ir nepieciešami cilvēkiem un dzīvniekiem.
- aizsargā augsni: meži novērš augsnes eroziju un palīdz saglabāt veselīgu augsni lauksaimniecībai un citiem mērķiem.

Lai samazinātu mežu iznīcināšanu un novērstu piegādes ķēdēs nonākušo preču iegādi un izmantošanu, kas ir saistītas ar mežu izciršanu, PS ir izlēmis pieņemt stingru pieeju attiecībā uz presi, grāmatām u.c. no koka atvasinātiem produktiem:

- No 2025. gada 30. decembra visiem produktiem, kas satur jebkāda veida koksnes materiālus, kuri minēti EUDR 1. pielikumā, ir jāatbilst EUDR prasībām.

Tvērums un izņēmumi:

EUDR piemēro visam sortimentam neatkarīgi no koksnes daudzuma. Visi koksnes veidi ir uzskaitīti EUDR 1. pielikumā.

IEPAKOJUMS

Plastmasas iepakojuma nozare pēdējās desmitgadēs ir ievērojami pieaugusi, kā rezultātā sabiedrībā ir radies ievērojams daudzums plastmasas atkritumu, no kuriem tikai neliela daļa tiek pārstrādāta, bet liels daudzums uzkrājas dabā. Plastmasas atkritumi ietekmē klimatu, jo tie ilgi sadalās un rada mikroplastmasu. Turklāt plastmasa bieži satur ķīmiskas vielas, kas var būt kaitīgas veselībai. Tāpēc PS ir ieviesis iepakojuma politiku, īpašu uzmanību pievēršot plastmasai, kas jāievēro visiem piegādātājiem:

- No 2025. gada 30. decembra visiem iepakojumiem, kas satur jebkāda veida koksnes materiālus, kuri minēti EUDR 1. pielikumā, ir jāatbilst EUDR prasībām.
- līdz 2030. gadam visiem produktiem jāatbilst šādām prasībām attiecībā uz iepakojumu:
 - Piegādātājiem jācenšas radīt resursu ziņā efektīvu iepakojumu, kas izgatavots no atjaunojamiem izejmateriāliem.
 - produktu iepakojumam jābūt ražotam tā, lai to varētu viegli pārstrādāt. Materiāliem jābūt viegli šķirojamiem ar skaidriem norādījumiem par šķirošanu, lai patērētājiem būtu viegli noteikt, kā iepakojums jāšķiro, piemēram, izmantojot simbolus un/vai tekstu. Produktu iepakojums nevar saturēt melno plastmasu, jo tā bieži vien nav pārstrādājama.
 - Produkta iepakojums nedrīkst saturēt norādi uz ieguvumiem videi, ja vien šādi ieguvumi nepastāv. Norādījumiem ieguvumiem vides jomā jābūt ievērojamiem, ņemot vērā iepakojuma kopējo ietekmi uz vidi, kā arī saistītām ar produktu, kuram izmantots konkrētais iepakojums. Gan piegādātāja, gan PS uzticamībai

Appendix

regarding PS' stance on various types of risk commodities and packaging.
Version 1, 2025

INTRODUCTION

This appendix serves as a supplement to PS's Code of Conduct. Its purpose is to reduce risk in the value chain, open up new cooperation, and drive the change that PS aims to achieve. These areas include risk commodities and packaging—two domains where our operations can potentially impact the planet's ecosystem, human rights, and people's health if due consideration is not given.

For each specific category within these areas, PS has established firm deadlines for when specific requirements must be met. To allow suppliers to adjust to these requirements, these deadlines are mostly set several years in advance.

This appendix is in alignment with our Strategy for the Anthropocene. We hope that you will join us on our journey towards the future of convenience.

RISK COMMODITIES

By risk commodities, we refer to produce that, through its supply chains, significantly impact the planet and/or human wellbeing in various negative ways, and where we believe a transformation is necessary to align with our sustainability ambitions. We pay special attention to wood, rubber and derived products.

Press, books, and other wood-derived products.

Forests are crucial to the global ecosystem because they:

- protect biodiversity: forests are home to many species and help preserve the biodiversity necessary for a healthy planetary ecosystem;
- fight climate change: forests absorb carbon dioxide (CO₂), one of the main greenhouse gas contributors, thus helping to combat climate change;
- preserve water resources: forests influence the water cycle and help maintain clean water resources, which are essential for humans and animals;
- protect soil: forests prevent soil erosion and help maintain healthy soil for agriculture and other purposes.

To reduce deforestation and prevent the purchase and use of goods in the supply chain that are linked to deforestation, PS has decided to adopt a strict approach towards press, books, and other wood-derived products:

- From December 30, 2025, all products containing any type of wood material listed in Annex 1 of the EUDR must comply with EUDR requirements.

Scope and exceptions:

EUDR applies to the entire assortment regardless of the quantity of wood. All forms of wood are listed in EUDR Annex 1.

PACKAGING

The plastic packaging industry has grown significantly in recent decades, leading to substantial amounts of plastic waste in society, with only a fraction being recycled and large quantities accumulating in nature. Plastic waste affects the climate, taking a long time to fragment and forming microplastics. Additionally, plastics often contain chemicals that can be harmful to health and may migrate into food. Therefore, PS has implemented a packaging policy with a specific focus on plastic, which all suppliers are expected to follow:

- Starting 30 December 2025, all packaging containing any form of wood-based material, as listed in EUDR Annex 1, must be EUDR compliant.
- Before 2030 all products must meet the following requirements regarding packaging:
 - Suppliers should strive for resource-efficient packaging made from renewable raw materials.
 - Product packaging should be designed for easy material recycling. Materials should be easy to separate, and clear instructions should be provided for sorting, making it easy for customers to determine how a package should be sorted, for example, through symbols and/or text. Product packaging should not contain black plastic, as it is often not recyclable.
 - Product packaging must not imply environmental benefits unless such benefits exist. Alleged environmental benefits should be significant in relation to the total environmental impact of the packaging and in relation to the product the packaging is used for. It

ilgtspējas jomā ir ļoti svarīgi, lai uz iepakojuma nebūtu norādīta informācija par vides ieguvumiem, ko varētu uztvert kā zālmaldināšanu.

- Izmantojot plastmasas iepakojumu, vismaz 30% plastmasas satura jābūt no pārstrādāta materiāla.
- Produkta iepakojums nedrīkst saturēt kaitīgas ķīmiskās vielas, un tā saturam jāatbilst spēkā esošajiem ES noteikumiem (REACH) vai ECHA SVHC vielu (ķīmiskās vielas, kas klasificētas kā īpaši bīstamas) kandidātuvielu sarakstam. Papildus iepakojumā nedrīkst būt nevienas no šādām ķīmiskajām vielām / ķīmiskajām grupām:
 - Bisfenoli;
 - Ftalāti (dietilheksilftalāts (DEHP)), dibutilftalāts (DBP), benzilbutilftalāts (BBP), di(2-etilheksil)ftalāts (DEHP), diizobutilftalāts (DIBP), dipentilftalāts (DPP), diisonilftalāts (DINP);
 - Vielas ar augstu fluora saturu no visas PFAS grupas (PFAS ar “garām” un “īsām ķēdēm”) vai PFOA.

Tvērums un izņēmumi:

Tas attiecas uz visiem produktu iepakojumiem un vienreizlietojamiem priekšmetiem. Tā kā PS šajā jautājumā piemēro piesardzības principu, tvērumu var pārskatīt, kad ES un valstu līmenī tiks ieviestas jaunas plastmasas un iepakojuma direktīvas. Tvērumu var pārskatīt arī atbilstoši jauniem zinātniskiem pētījumiem, ja tajos atklājas, ka ķīmiskās vielas, kas iepriekš tika uzskatītas par pieņemamām, tomēr rada risku par negatīvu ietekmi uz veselību vai vidi.

Piegādātāja rekvizīti:

SIA “_____”

Adrese:

Reģ.nr.

(vārds, uzvārds, amats)

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

is crucial for both the supplier's and PS' credibility in sustainability work that packaging does not communicate environmental benefits that may be perceived as greenwashing.

- When using plastic packaging, at least 30% of the plastic content must be recycled material.
- Product packaging must not contain any harmful chemicals, and its content should be in line with current EU regulations (REACH) or ECHA's candidate list of SVHC substances (chemicals classified as particularly hazardous). Furthermore, none of the following chemicals/chemical groups should be present in the packaging:
 - Bisphenols;
 - Phthalates (Diethylhexyl phthalate (DEHP), dibutyl phthalate (DBP), benzyl butyl phthalate (BBP), di(2-ethylhexyl) phthalate (DEHP), diisobutyl phthalate (DIBP), dipentyl phthalate (DPP), diisononyl phthalate (DINP);
 - High-fluorinated substances from the entire PFAS group (long and short-chain PFAS) or PFOA.

Scope and exceptions:

This applies to all product packaging and disposable items. As PS applies the precautionary principle in this matter, the scope may be revised as more plastic and packaging directives are introduced at the EU and national levels. The scope may also be revised in line with new scientific studies if they find that chemicals previously deemed acceptable now pose risks of negative health or environmental effects.

Details of the Supplier:

SIA “_____”

Address:

Reg.no.

(name, surname, position)

THE DOCUMENT IS SIGNED WITH A SECURE ELECTRONIC SIGNATURE AND CONTAINS A TIME STAMP.